

LA TRIBUNA

Redissenyar el model del país

Cal un model de prosperitat compartit

JAUME

BARTUMEU

Excap de Govern

No és la primera vegada que esmento Michel Camdessus, governador honorari del Banc de França i antic director del Fons Monetari Internacional, en aquesta tribuna del Diari.

Ho vaig fer extensament l'estiu passat (Diari d'Andorra, 17 de setembre del 2021) transcrivint alguns paràgrafs de l'informe que l'economista francès havia adreçat el 15 de desembre del 2005 al cap de Govern Albert Pintat en el qual advertia que les diferències d'ingressos entre grups de població augmentaven. I que també augmentava la pobresa.

Estic convençut que l'*Informe Camdessus* és encara plenament actual.

S'estan consolidant dues Andorres, que van a dues velocitats diferents. L'enriquiment d'uns quants no és benèfic per al conjunt de la societat andorrana.

Els que podríem definir com *els ultrarics*, que es mouen per un individualisme exacerbant, s'han desenganxat del conjunt d'andorranes i andorrans.

Això hauria de preocupar-nos a tots. No pas perquè vulguem criticar ni assenyalar amb cap dit acusador els que malgrat la pandèmia aconseguen augmentar el seu patrimoni. La Constitució reconeix –article 28– la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat i conforme a les lleis. I ens sembla molt bé.

Però ens ha de preocupar perquè el que fa deu anys que s'està esberlant no és només l'escala de les rendes, és la idea de pertinença al mateix món, de poder-se comparar sota l'angle del mèrit, del talent o de la utilitat comuna. Fer societat és també tenir unes mesures comunes.

En un assaig molt instructiu (*Le Temps des Riches, Anatomie d'une sécession*, Éditions du Seuil) Thierry Pech ha dibuixat la situació a França així: hi ha una veritable secessió dels ultrarics, que consti-

tueixen actualment una illa cada cop més desenganxada de la resta de la societat.

A Andorra no estem gaire lluny d'aquesta definició del director de la redacció de la publicació francesa *Alternatives Économiques*.

A alguns els ha semblat que l'economia havia hibernat atrafegada per la urgència de les preocupacions immediates sobre la malaltia, la conciliació familiar o les altes i baixes laborals.

Però la realitat econòmica no desapareix i, quan l'òmicron aflueixi, reapareixerà amb força. On som? En continuada incertesa: la situació no difereix de la dels últims mesos i els dubtes sobre el futur no només no han minvat sinó que s'han accentuat. És cert que les previsions 2022-2023 continuen sent molt favorables si ens escoltem el portaveu del Govern. Aplica al peu de la lletra les tres línies mestres de la comunicació cloroform: mostrar per ocultar, sobreactuar per lluir i subratllar per oblidar.

Però, al capdavant, el que estan fent aquí és posar una capa fina de pintura dolenta damunt d'una superfície atacada severament per la corrosió.

El 14 de gener l'OFCE de Sciences Po, a París, ha publicat una nota de síntesi adreçada a comparar i analitzar les perspectives de l'economia francesa publicades pels diferents instituts que han fet l'exercici d'estudiar-ho.

Tot i que aquelles previsions s'han d'interpretar amb prudència ateses les incerteses que continuen pesant sobre la situació sanitària francesa i europea, és interessant veure què ens diuen: els grans països europeus experimentarien unes taxes de creixement del PIB importants el 2022, anant del 4% a França, Alemanya i Itàlia a més del 6% a Espanya.

Val a dir que Espanya –el nostre

principal *client*– encara romandria el 2022 en un nivell de producció de renda inferior al nivell del 2019, atesa la seva forta dependència del turisme internacional.

Tanmateix, el Fons Monetari Internacional va revisar el dia 25 de gener les seves previsions de creixement, rebaixant-les al 4,4% tot reconeixent que l'augment considerable dels preus havia estat subestimat.

I és en aquest context, que ens afecta directament, que el nostre país haurà de trobar el camí del redreçament.

Andorra necessita tornar a ser un país decent, no pot seguir pel mal camí que el porta a convertir-se en un país *low-cost*, ple d'*outlets*.

Hauríem de restablir la sensació del deute social que tenim en relació amb els atres i, especialment, envers les generacions que ens han precedit.

He trobat molt instructiva la *Nota d'Opinió* que va publicar a Barcelona el Cercle d'Economia el mes d'octubre del 2021 en la qual defensa que "... cal un model de prosperitat compartit, consensuat i que arribi a tothom".

A casa nostra també necessitem, amb urgència, un model compartit de prosperitat.

És ben evident que tenir un model de prosperitat permet a la ciutadania confiar a tenir un futur amb més qualitat de llocs de treball, que faci el país més productiu i en conseqüència més pròsper.

Per això fa temps que des del Centre d'Estudi i Recerca Socialdemòcrata assenyalem la urgent necessitat d'establir les bases d'una discussió de fons sobre la política turística del país.

Ara fa un any, el 25 de gener del 2021, deia, en el meu propòsit inicial de l'estudi sobre l'evolució dels microestats europeus (2017-2020), que, "... com el de Catalunya o de

les Illes Balears, el nostre turisme té un gran potencial però l'estem explotant molt malament perquè deixem que s'organitzi amb massa llocs de treball poc qualificats i mal remunerats".

I, efectivament, penso que fer créixer el valor del nostre sector turístic passa també per potenciar decididament el turisme cultural. Tenim les condicions òptimes per fer-ho i hem de trobar el nostre camí, mirant de prop, sense copiar, models d'èxit propers com l'Aude, especialment Carcassona i Narbona, o Girona.

El turisme ha estat una gran sort per a Andorra. Ha creat llocs de treball i inversions, ha representat un ascensor social per a molts joves andorrans i també ha estat un vector d'influència cultural.

No es pot negar que el turisme estructura des de fa més de cinquanta anys el nostre país i la seva prosperitat.

Des del nostre patrimoni cultural fins a la nostra gastronomia, dels nostres hotelers als nostres comerciants, tot a Andorra s'ajuntava per a fer d'una estada turística una experiència única.

Globalment el sector del turisme reuneix l'hostatjament, la restauració, les activitats de lleure i el transport.

El turisme representa així un percentatge molt important (més del 15%) dels treballadors assalariats a Andorra.

Ara la solució passa per anar cap a la qualitat en lloc de la quantitat. I la qualitat de la demanda s'aconsegueix apujant la qualitat de l'oferta, la qual cosa obliga a revisar els preus de l'hoteleria.

No es pot pretendre augmentar el nivell del visitant sense renovar constantment la planta hotelera. Tampoc ho aconseguirem amb preus de saldo en algunes ofertes d'estada.

Caldria doncs el valor d'encarar seriosament la reforma del model de país.

Les circumstàncies ho afavoreixen: la recessió provocada per la pandèmia exigeix d'actuar sense perdre més temps.

Però fa l'efecte que l'impacte mediàtic preval sobre la política d'Estat.